ΟΔΗΓΙΑ 96/19/ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Μαρτίου 1996

για τροποποίηση της οδηγίας 90/388/ΕΟΚ όσον αφορά το πλήρες άνοιγμα των αγορών τηλεπικοινωνιών στον ανταγωνισμό

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 90 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας ότι:

(1) σύμφωνα με την οδηγία 90/338/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με ανταγωνισμό στις αγορές των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 96/2/ΕΚ [2], οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, με εξαίρεση τη φωνητική τηλεφωνία προς το ευρύ κοινό καθώς και τις υπηρεσίες εκείνες που αποκλείονται ρητώς από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, πρέπει να είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό. Οι υπηρεσίες αυτές ήταν οι υπηρεσίες τηλετύπου, οι κινητές επικοινωνίες και οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές προς το κοινό. Οι δορυφορικές επικοινωνίες περιλήφθησαν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας με την οδηγία 94/46/ΕΚ της Επιτροπής [3]. Τα καλωδιακά τηλεοπτικά δίκτυα περιελήφθησαν στο πεδίο της οδηγίας με την οδηγία 95/51/ΕΚ της Επιτροπής [4], και οι κινητές και προσωπικές επικοινωνίες περιελήφθησαν στο πεδίο της οδηγίας με την οδηγία 96/2/ΕΚ. Σύμφωνα με την οδηγία, τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζεται σε κάθε οικονομικό φορέα το δικαίωμα παροχής των εν λόγω υπηρεσιών·

(2) κατόπιν των ευρέων διαβουλεύσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή κατά το 1992 σχετικά με την κατάσταση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, (επισκόπηση 1992) το Συμβούλιο με το ψήφισμα της 22ας Ιουλίου 1993 [5] ζήτησε ομόφωνα την απελευθέρωση όλων των δημόσιων υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998, με τη θέσπιση πρόσθετων μεταβατικών περιόδων μέχρι πέντε ετών που θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη με τα λιγότερο αναπτυγμένα δίκτυα, και συγκεκριμένα στην Ισπανία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία, να προβούν στις αναγκαίες προσαρμογές, και ιδίως όσον αφορά τα τιμολόγια. Επιπλέον, για τα πολύ μικρά δίκτυα θα πρέπει, σύμφωνα με το Συμβούλιο, να χορηγηθεί μία περίοδος προσαρμογής μέχρι δύο ετών εφόσον αυτό είναι δικαιολογημένο. Το Συμβούλιο εν συνεχεία αναγνώρισε, με το ψήφισμά του της 22ας Δεκεμβρίου 1994 [6] ομόφωνα ότι η παροχή τηλεπικονωνιακής υποδομής θα πρέπει επίσης να έχει απελευθερωθεί μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998 με την ίδια μεταβατική περίοδο με εκείνη που έχει συμφωνηθεί για την απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας. Περαιτέρω, το Συμβούλιο με το ψήφισμά του της 18ης Σεπτεμβρίου 1995 [7] θέσπισε τις βασικές κατευθυντήριες οδηγίες για το μελλοντικό ρυθμιστικό πλαίσιο·

(3) η οδηγία 90/388/ΕΟΚ, ορίζει η χορήγηση στους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών αποτελεί παράβαση του άρθρου 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 59 της συνθήκης, δεδομένου ότι περιορίζει την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Όσον αφορά τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και δίκτυα, τα ειδικά αυτά δικαιώματα καθορίστηκαν στην εν λόγω οδηγία.

Σύμφωνα με την οδηγία, τα αποκλειστικά δικαιώματα που χορηγούνται για την παροχή των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είναι επίσης ασυμβίβαστα με το άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 της συνθήκης, εφόσον χορηγούνται σε τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς που διαθέτουν επίσης αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα για την εγκατάσταση και την παροχή τηλεπικοινωνιακών δικτύων, δεδομένου ότι η χορήγησή τους καταλήγει σε ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ή οδηγεί κατ' ανάγκη σε άλλες καταχρήσεις της εν λόγω θέσης·

(4) ωστόσο, το 1990, η Επιτροπή χορήγησε προσωρινή παρέκκλιση βάσει του άρθρου 90 παράγραφος 2 της συνθήκης, όσον αφορά τα αποκλειστικά και ειδικά δικαιώματα για την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας, δεδομένου ότι οι χρηματοδοτικοί πόροι για την ανάπτυξη του δικτύου εξακολουθούσαν να προέρχονται κυρίως από τη λειτουργία των τηλεφωνικών υπηρεσιών και ότι το άνοιγμά τους στον ανταγωνισμό θα μπορούσε, κατά την εποχή εκείνη, να απειλήσει την οικονομική σταθερότητα των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών και να δυσχεράνει το γενικότερης οικονομικής σημασίας έργο που τους έχει ανατεθεί και το οποίο συνίσταται στην παροχή και εκμετάλλευση ενός καθολικού δικτύου, δηλαδή ενός δικτύου που έχει γενική γεωγραφική κάλυψη και με το οποίο μπορεί να συνδεθεί οποιοσδήποτε φορέας παροχής υπηρεσιών ή χρήστης κατόπιν αιτήσεώς του μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Επιπλέον, κατά το χρόνο έκδοσης της οδηγίας 90/388/ΕΟΚ, όλοι οι τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί είχαν αρχίσει την ψηφοποίηση του δικτύου τους για να αυξήσουν το φάσμα των υπηρεσιών που παρέχουν στους τελικούς χρήστες. Σήμερα, η κάλυψη και η ψηφιοποίηση έχουν ήδη επιτευχθεί σε ορισμένα

[1] ΕΕ αριθ. L 192 της 24. 7. 1990, σ. 10.
[2] ΕΕ αριθ. L 20 της 26. 1. 1996, σ. 59.
[3] ΕΕ αριθ. L 268 της 19. 10. 1994, σ. 15.
[4] ΕΕ αριθ. L 256 της 26. 10. 1995, σ. 49.
[5] ΕΕ αριθ. C 213 της 6. 8. 1993, σ. 1.
[6] ΕΕ αριθ. C 379 της 31. 12. 1994, σ. 4.
[7] ΕΕ αριθ. C 258 της 3. 10. 1995, σ. 1.

κράτη μέλη. Λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο που έχει σημειωθεί στις εφαρμογές ραδιοσυχνοτήτων και τα εφαρμοζόμενα προγράμματα εκτεταμένων επενδύσεων, η κάλυψη με οπτικές ίνες και διεύρυνση του δικτύου αναμένεται να βελτιωθούν σημαντικά στα άλλα κράτη μέλη κατά τα επόμενα χρόνια.

Το 1990, είχε επίσης εκφραστεί ανησυχία για το άμεσο άνοιγμα στον ανταγωνισμό της φωνητικής τηλεφωνίας, ενώ η διάρθρωση των τιμολογίων των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών δεν ήταν κατά βάση ευθυγραμμισμένη με τις δαπάνες, επειδή οι ανταγωνιζόμενοι φορείς μπορούσαν να στοχεύουν σε υπηρεσίες με υψηλά κέρδη, όπως η διεθνής τηλεφωνία, και να κερδίσουν μερίδια αγοράς απλώς και μόνο λόγω της υπάρχουσας σημαντικής στρέβλωσης των τιμολογιακών διαρθρώσεων. Στο μεταξύ, έγιναν προσπάθειες για την εξισορρόπηση των διαφορών στις διαρθρώσεις των τιμολογίων και των δαπανών ενόψει της απελευθέρωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αναγνώρισαν στο μεταξύ ότι για την εκπλήρωση αυτού του γενικότερης οικονομικής σημασίας έργου υπάρχουν λιγότερο περιοριστικά μέσα από την χορήγηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων·

(5) για τους λόγους αυτούς, και σύμφωνα με τα ψηφίσματα της 22ας Ιουλίου 1993 και της 22ας Δεκεμβρίου 1994, δεν δικαιολογείται πλέον η διατήρηση της παρέκκλισης όσον αφορά τη φωνητική τηλεφωνία. Η παρέκκλιση που χορηγήθηκε με την οδηγία 90/388/ΕΟΚ θα πρέπει να παύσει να ισχύει και να τροποποιηθούν ανάλογα η οδηγία και οι χρησιμοποιούμενοι ορισμοί. Προκειμένου να ολοκληρώσουν οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών την προπαρασκευή τους για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και ιδιαίτερα να εξακολουθήσουν την αναγκαία προσαρμογή των τιμολογίων τους, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν τα ισχύοντα ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998. Τα κράτη μέλη με λιγότερο ανεπτυγμένα δίκτυα ή με πολύ μικρά δίκτυα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να τύχουν προσωρινής εξαίρεσης, εφόσον αυτό υπαγορεύεται από την ανάγκη να προβούν σε διαρθρωτικές προσαρμογές και μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίος για τις προσαρμογές αυτές. Στα κράτη μέλη αυτά θα πρέπει να χορηγείται, εφόσον το ζητήσουν, μία πρόσθετη μεταβατική περίοδος μέχρι πέντε και μέχρι δύο ετών αντίστοιχα, εφόσον είναι αναγκαία για να ολοκληρώσουν τις απαιτούμενες διαρθρωτικές προσαρμογές. Τα κράτη μέλη τα οποία μπορούν να ζητήσουν την εν λόγω παρέκκλιση είναι η Ισπανία, η Ιρλανδία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία, όσον αφορά τα λιγότερο ανεπτυγμένα δίκτυα, και το Λουξεμβούργο, όσον αφορά τα πολύ μικρά δίκτυα. Η δυνατότητα χορήγησης των εν λόγω μεταβατικών περιόδων ζητείται και στα ψηφίσματα της 22ας Ιουλίου 1993 και της 22ας Δεκεμβρίου 1994·

(6) η κατάργηση των αποκλειστικών και ειδικών δικαιωμάτων όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας θα επιτρέψει ιδιαίτερα στους υπάρχοντες οργανισμούς τηλεπικοινωνιών, από την 1η Ιανουαρίου 1988, να παρέχουν απευθείας τις υπηρεσίες τους από ένα κράτος μέλος στα υπόλοιπα. Οι οργανισμοί αυτοί διαθέτουν σήμερα την ικανότητα και την εμπειρία που απαιτείται για να εισέλθουν στις αγορές που ανοίγονται στον ανταγωνισμό. Ωστόσο, σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη, θα έχουν να ανταγωνιστούν με τους εθνικούς οργανισμούς τηλεπικοινωνιών οι οποίοι διαθέτουν τα ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή όχι μόνο των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας αλλά και για την εγκατάσταση και παροχή της σχετικής υποδομής, καθώς και αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα χρήσης στα διεθνή κυκλώματα. Αυτό επιτρέπει ευελιξία και οικονομίες κλίμακας ώστε να μην κινδυνεύσει αυτή η δεσπόζουσα θέση υπό τις κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού που θα επικρατήσουν μετά την απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας. Έτσι θα δοθεί η δυνατότητα στους εθνικούς οργανισμούς τηλεπικοινωνιών να διατηρήσουν τη δεσπόζουσα θέση τους, εκτός εάν οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά φωνητικής τηλεφωνίας έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, εάν οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις δεν έχουν ελευθερία επιλογής όσον αφορά την υποδομή για την παροχή των υπηρεσιών τους ανταγωνιστικά με τον οργανισμό που κατέχει δεσπόζουσα θέση, οι περιορισμός αυτός θα τις εμποδίσει de facto να εισέλθουν στην αγορά φωνητικής τηλεφωνίας, περιλαμβανόμενης της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η διατήρηση ειδικών δικαιωμάτων που περιορίζει τον αριθμό των επιχειρήσεων που έχουν άδεια για την εγκατάσταση και παροχή υποδομής θα περιορίσει την ελευθερία παροχής υπηρεσιών κατά παράβαση του άρθρου 59 της συνθήκης. Το να εφαρμόζεται στο οικείο κράτος μέλος ο περιορισμός στην εγκατάσταση ιδίως υποδομής χωρίς διάκριση για όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας εκτός από τους εθνικούς οργανισμούς τηλεπικοινωνιών δεν θα ήταν αρκετό για να παύσει να εμπίπτει στο άρθρο 59 της συνθήκης η προτιμησιακή μεταχείριση των τελευταίων. Δεδομένου ότι είναι πιθανόν οι περισσότερες νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις να προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, το εν λόγω μέτρο θα επηρεάζει στην πράξη τις αλλοδαπές επιχειρήσεις σε μεγαλύτερο βαθμό από τις εγχώριες. Εξάλλου, ενώ οι περιορισμοί αυτοί δεν φαίνεται να δικαιολογούνται, θα μπορούσαν να εφαρμοστούν, σε κάθε περίπτωση, λιγότερο περιοριστικά μέσα, όπως διαδικασίες χορήγησης αδειών, για να εξασφαλιστούν γενικότερα συμφέροντα μη οικονομικής φύσεως·

(7) επιπλέον, η κατάργηση των αποκλειστικών και ειδικών δικαιωμάτων για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας θα έχει ελάχιστες επιπτώσεις ή δεν θα έχει καμία επίπτωση, εάν οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις υποχρεωθούν να χρησιμοποιήσουν το δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο των εθνικών οργανισμών τηλεπικοινωνιών, με τους οποίους ανταγωνίζονται στην αγορά φωνητικής τηλεφωνίας. Εφόσον μία επιχείρηση η οποία παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες αναλάβει αποκλειστικά τον εφοδιασμό όλων των ανταγωνιστών της με τις αναγκαίες πρώτες ύλες, δηλαδή τη χωρητικότητα μετάδοσης, αυτό θα ισοδυναμούσε με εξουσία να καθορίζει κατά

βούληση που και πότε μπορούν να παράσχουν οι ανταγωνιστές της τις υπηρεσίες τους και με ποιο κόστος και να παρακολουθεί τους πελάτες τους και τις συναλλαγές τους, αποκτώντας έτσι τη δυνατότητα να προβεί σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της. Η οδηγία 90/388/ΕΟΚ δεν αναφερόταν ρητά στην εγκατάσταση και παροχή τηλεπικοινωνιακών δικτύων, δεδομένου ότι χορηγούσε μία προσωρινή παρέκκλιση βάσει του άρθρου 90 παράγραφος 2 της συνθήκης όσον αφορά τα ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα για την πολύ σημαντικότερη από οικονομική άποψη υπηρεσία που παρέχεται μέσω των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, δηλαδή τη φωνητική τηλεφωνία. Ωστόσο, η οδηγία προέβλεπε επανεξέταση από την Επιτροπή του όλου κλάδου των τηλεπικοινωνιών το 1992.

Είναι αλήθεια ότι η οδηγία 92/44/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου στις μισθωμένες γραμμές [1], όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 94/439/ΕΚ της Επιτροπής [2], εναρμονίζει τις βασικές αρχές σχετικά με την παροχή μισθωμένων γραμμών, αλλά η οδηγία αυτή εναρμονίζει μόνο τους όρους πρόσβασης και χρήσης των μισθωμένων γραμμών. Σκοπός της οδηγίας 92/44/ΕΟΚ δεν είναι η αντιμετώπιση της σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των οργανισμών τηλεπικοινωνιών ως φορέων παροχής υποδομής και υπηρεσιών. Δεν επιβάλλει διαρθρωτικό διαχωρισμό μεταξύ των οργανισμών τηλεπικοινωνιών ως φορέων παροχής μισθωμένων γραμμών και ως φορέων παροχής υπηρεσιών. Από καταγγελίες προκύπτει ότι ακόμα και στα κράτη μέλη που έχει ενσωματωθεί η οδηγία αυτή, οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τις εξουσίες που διαθέτουν για έλεγχο των όρων πρόσβασης στο δίκτυο, εις βάρος των ανταγωνιστών τους στην αγορά υπηρεσιών. Σύμφωνα με τις καταγγελίες, οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών εξακολουθούν να εφαρμόζουν υπερβολικά υψηλές τιμές και να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που απέκτησαν υπό την ιδιότητά τους ως φορέων παροχής υποδομής σχετικά με τις υπηρεσίες που σχεδιάζουν να προσφέρουν οι ανταγωνιστές τους, για να προσεγγίσουν πελάτες στην αγορά υπηρεσιών. Η οδηγία 92/44/ΕΟΚ προβλέπει την αρχή του προσανατολισμού με βάση το κόστος και δεν απαγορεύει στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που αποκτούν υπό την ιδιότητά τους ως φορείς παροχής χωρητικότητας σχετικά με καταναλωτικά πρόσωπα των συνδρομητών, που είναι αναγκαία για την προσέγγιση ειδικών ομάδων συνδρομητών καθώς και για την ελαστικότητα της ζήτησης ως προς την τιμή σε κάθε τμήμα της αγοράς υπηρεσιών και κάθε περιοχή της χώρας. Το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επιλύει τις συγκρούσεις συμφερόντων που αναφέρονται ανωτέρω. Ο καταλληλότερος τρόπος αντιμετώπισης της σύγκρουσης αυτής είναι συνεπώς να επιτραπεί στους φορείς παροχής υπηρεσιών να χρησιμοποιούν τηλεπικοινωνιακή υποδομή δική τους ή τρίτων για την παροχή των υπηρεσιών τους στους τελικούς χρήστες αντί της υποδομής του κυριότερου ανταγωνιστή τους. Στο ψήφισμα της 22ας Δεκεμβρίου 1994 το Συμβούλιο ενέκρινε επίσης την αρχή σύμφωνα με την οποία η παροχή υποδομής πρέπει να απελευθερωθεί.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ως εκ τούτου, να καταργήσουν τα ισχύοντα αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή και χρήση υποδομής, τα οποία αποτελούν παράβαση του άρθρου 90 σε συνδυασμό με τα άρθρα 59 και 86 της συνθήκης, και να επιτρέψουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας να χρησιμοποιούν δική τους ή/και οποιαδήποτε υπάρχουσα εναλλακτική υποδομή της επιλογής τους·

(8) η οδηγία 90/388/ΕΟΚ ορίζει ότι οι κανόνες της συνθήκης, περιλαμβανομένων και των κανόνων περί ανταγωνισμού, εφαρμόζονται στις υπηρεσίες τηλετύπου. Ταυτόχρονα προβλέπει ότι η χορήγηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών αποτελεί παράβαση του άρθρου 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 59 της συνθήκης, δεδομένου ότι περιορίζει την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Ωστόσο, στην οδηγία αυτή θεωρήθηκε ότι θα ήταν σκόπιμη μια ιδιαίτερη προσέγγιση, δεδομένου ότι αναμενόταν μια μείωση στη χρήση αυτής της υπηρεσίας. Στο μεταξύ, έγινε σαφές ότι η υπηρεσία τέλεξ θα εξακολουθήσει να συνυπάρχει με νέες υπηρεσίες όπως το τέλεφαξ στο προσεχές μέλλον, δεδομένου ότι το δίκτυο τέλεφαξ εξακολουθεί να είναι το μόνο τυποποιημένο δίκτυο με παγκόσμια κάλυψη και τα μηνύματά του συνιστούν έγγραφα με αποδεικτική δύναμη για τα δικαστήρια. Ως εκ τούτου δεν δικαιολογείται πλέον η αρχική προσέγγιση·

(9) όσον αφορά την πρόσβαση νέων ανταγωνιστών στις αγορές τηλεπικοινωνιών, οι περιορισμοί των θεμελιωδών ελευθεριών της συνθήκης μπορούν να δικαιολογηθούν μόνο από τις υποχρεωτικές απαιτήσεις. Οι περιορισμοί αυτοί θα πρέπει να περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου ο οποίος δεν θα πρέπει να είναι οικονομικής φύσεως. Τα κράτη μέλη μπορούν, ως εκ τούτου, να θεσπίσουν διαδικασίες χορήγησης αδειών ή υποβολής δηλώσεων μόνο εφόσον είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ισχύουσες ουσιώδεις απαιτήσεις και, όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και της σχετικής υποδομής, να θεσπίσουν όρους υπό μορφή εμπορικών ρυθμίσεων, εφόσον είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί, σύμφωνα με το άρθρο 90 παράγραφος 2 της συνθήκης, η εκπλήρωση, σε ένα ανταγωνιστικό πλαίσιο, της ιδιαίτερης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας που έχει ανατεθεί στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στον τομέα των επικοινωνιών ή/και να εξασφαλιστεί μία συνεισφορά στη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν και άλλες απαιτήσεις δημόσιας υπηρεσίας σε ορισμένες κατηγορίες αδειών, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και σύμφωνα με τα άρθρα 56 και 66 της συνθήκης.

[1] ΕΕ αριθ. L 165 της 19. 6. 1992, σ. 27.
[2] ΕΕ αριθ. L 181 της 15. 7. 1994, σ. 40.

Επομένως, οι διατάξεις της οδηγίας 90/388/ΕΟΚ δεν θίγουν τη δυνατότητα εφαρμογής νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων σχετικά με την προστασία της δημόσιας ασφάλειας και την κατά το νόμο υποκλοπή κλήσεων.

Στα πλαίσια της θέσπισης των όρων για τη χορήγηση αδειών, σύμφωνα με την οδηγία 90/388/ΕΟΚ, φάνηκε ότι ορισμένα κράτη μέλη επέβαλαν υποχρεώσεις στις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις οι οποίες δεν ήταν ανάλογες με τους επιδιωκόμενους στόχους γενικού συμφέροντος. Για να αποφευχθεί η χρήση των μέτρων αυτών κατά τρόπο ώστε να εμποδίζεται η απειλή της δεσπόζουσας θέσης των οργανισμών τηλεπικοινωνιών από τον ανταγωνισμό μετά την απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας, παρέχοντας, έτσι τη δυνατότητα στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών να διατηρήσουν τη δεσπόζουσα θέση τους στις αγορές φωνητικής τηλεφωνίας και δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων και ενισχύοντας τη δεσπόζουσα θέση του εθνικού φορέα εκμετάλλευσης, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν οποιεσδήποτε διατάξεις σχετικά με τη χορήγηση αδειών ή υποβολή δηλώσεων στην Επιτροπή, προτού θεσπιστούν, προκειμένου να εκτιμήσει αυτή κατά πόσο συμβιβάζονται με τη συνθήκη και ιδιαίτερα κατά πόσο είναι ανάλογες οι επιβαλλόμενες υποχρεώσεις·

(10) σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ο αριθμός των αδειών μπορεί να περιοριστεί μόνο εφόσον είναι αναπόφευκτο για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ουσιώδεις απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση πόρων περιορισμένης διαθεσιμότητας. Όπως ανέφερε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της σχετικά με τις διαβουλεύσεις επί της Πράσινης Βίβλου για την ελευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής και δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ο μόνος λόγος γι' αυτό θα ήταν η ύπαρξη υλικών περιορισμών που επιβάλλονται από την έλλειψη του αναγκαίου φάσματος συχνοτήτων.

Όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τα δημόσια δίκτυα τηλεπικοινωνιών σταθερών συνδέσεων και τα άλλα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα τα οποία χρησιμοποιούν ραδιοφωνικές συχνότητες, οι ουσιώδεις απαιτήσεις θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη θέσπιση ή διατήρηση μιας διαδικασίας χορήγησης ατομικής άδειας. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, αρκεί μία διαδικασία γενικής άδειας ή υποβολή δήλωσης για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ουσιώδεις απαιτήσεις. Η χορήγηση αδειών δεν δικαιολογείται όταν αρκεί μια απλή διαδικασία υποβολής δήλωσης για την επίτευξη του σχετικού στόχου.

Όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών μεταγωγής δεδομένων κατά δέσμες ή μέσω κυκλωμάτων, η οδηγία 90/338 επέτρεψε στα κράτη μέλη, βάσει του άρθρου 90 παράγραφος 2 της συνθήκης, να θεσπίζουν ειδικές συγγραφές υποχρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό υπό μορφή εμπορικών ρυθμίσεων προκειμένου να τηρούνται οι σχετικές απαιτήσεις δημόσιας υπηρεσίας. Η Επιτροπή αξιολόγησε στη διάρκεια του 1994 τα αποτελέσματα που είχαν τα μέτρα που υιοθετήθηκαν βάσει της διάταξης αυτής. Τα συμπεράσματα από την επισκόπηση αυτή δημοσιεύθηκαν στην ανακοίνωση που εξέδωσε η Επιτροπή για το καθεστώς και την εφαρμογή της οδηγίας 90/338. Με βάση την εν λόγω επισκόπηση, στην οποία λαμβάνεται επίσης υπόψη η εμπειρία στα περισσότερα κράτη μέλη όπου οι εν λόγω στόχοι δημόσιας υπηρεσίας επιτεύχθηκαν χωρίς την εφαρμογή τέτοιων καθεστώτων, δεν δικαιολογείται πλέον η εξακολούθηση εφαρμογής αυτού του ειδικού καθεστώτος και ως εκ τούτου τα ισχύοντα καθεστώτα θα πρέπει να καταργηθούν. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να αντικαταστήσουν τα καθεστώτα αυτά με μία διαδικασία υποβολής δήλωσης ή γενικής άδειας·

(11) οι φορείς παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας οι οποίοι έχουν αποκτήσει πρόσφατα άδεια θα είναι σε θέση να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά με τους υφιστάμενους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών, μόνον εάν τους χορηγηθούν αρκετοί αριθμοί κλήσης για να διαθέσουν στους πελάτες τους. Επιπλέον, εφόσον οι αριθμοί κλήσης διατίθενται από τους σημερινούς οργανισμούς τηλεπικοινωνιών, οι τελευταίοι θα έχουν την τάση να κρατούν οι ίδιοι τους καλύτερους αριθμούς και να μη δίνουν στους ανταγωνιστές τους αρκετούς αριθμούς ή να τους δίνουν αριθμούς που παρουσιάζουν λιγότερο ενδιαφέρον από εμπορική άποψη, για παράδειγμα λόγω των πολλών ψηφίων τους. Η διατήρηση αυτής της εξουσίας από τους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών των κρατών μελών θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να παρασύρει τους τελευταίους σε κατάχρησή της στην αγορά υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και θα αποτελούσε παράβαση του άρθου 90 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 της συνθήκης.

Συνεπώς, η κατάρτιση και η διαχείριση του εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης θα πρέπει να ανατεθεί σε ένα όργανο ανεξάρτητο από τον οργανισμό τηλεπικοινωνιών και θα πρέπει να θεσπιστεί, εφόσον είναι ανάγκη, μία διαδικασία για την κατανομή των αριθμών κλήσης, η οποία θα βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, θα είναι διαφανής και δεν θα συνεπάγεται διακρίσεις. Εφόσον ένας συνδρομητής αλλάζει φορείς παροχής υπηρεσιών, οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να δίνουν, με τον τρόπο και στο βαθμό που προβλέπει το άρθρο 86 της συνθήκης, πληροφορίες για το νέο αριθμό κλήσης του για ένα επαρκές χρονικό διάστημα σε όσους τον αναζητούν με τον παλαιό αριθμό κλήσης του. Οι συνδρομητές που αλλάζουν φορείς παροχής υπηρεσιών θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα διατήρησης των αριθμών κλήσης τους με μια εύλογη συμμετοχή στις δαπάνες μεταφοράς των αριθμών αυτών·

(12) δεδομένου ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται από την παρούσα οδηγία να καταργήσουν τα ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή και λειτουργία σταθερών δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων, η υποχρέωση που προβλέπει η οδηγία 90/338/ΕΟΚ σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση αντικειμενικών, χωρίς διακρίσεις και υποκείμενων σε δημοσιότητα όρων πρόσβασης, πρέπει να προσαρμοσθεί ανάλογα·

(13) το δικαίωμα των νέων φορέων παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας να συνδεθούν, καταβάλλοντας εύλογη αποζημίωση, με το δημόσιο τηλεφωνικό

δίκτυο των οργανισμών τηλεπικοινωνιών για τη διεκπεραίωση των κλήσεων στα κατάλληλα σημεία διασύνδεσης, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στη βάση πελατών που είναι αναγκαία για την παροχή πληροφοριών καταλόγου, έχει αποφασιστική σημασία για το χρονικό διάστημα που θα ακολουθήσει την κατάργηση των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων όσον αφορά τη φωνητική τηλεφωνία και την παροχή τηλεπικοινωνιακής υποδομής. Η διασύνδεση θα έπρεπε καταρχήν να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών, υπό τον όρο της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού από τις επιχειρήσεις. Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη ανισορροπία μεταξύ της διαπραγματευτικής δύναμης των νεοεισερχομένων και αυτής των οργανισμών τηλεπικοινωνιών, η μονοπωλιακή θέση των οποίων προκύπτει από τα ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα που κατέχουν, ενδέχεται να καθυστερήσει η διασύνδεση, λόγω των διαφορών που θα προκύψουν ως προς τους εφαρμοστέους όρους, μέχρις ότου θεσπισθεί ένα εναρμονισμένο ρυθμιστικό πλαίσιο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Οι καθυστερήσεις αυτές θα θέσουν σε κίνδυνο την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά με συνέπεια να είναι άνευ αποτελέσματος η κατάργηση των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων. Η παράλειψη των κρατών μελών να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή μιας τέτοιας κατάστασης, θα οδηγούσε σε de facto εξακολούθηση της ύπαρξης των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων που ισχύουν σήμερα και τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, θεωρούνται ασυμβίβαστα με το άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 59 και 86 της συνθήκης.

Για να καταστεί στην πράξη δυνατή η είσοδος στην αγορά και να μην εξακολουθήσει de facto η ύπαρξη ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων αντίθετων προς το άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 59 και 86 της συνθήκης, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, κατά το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την εν λόγω είσοδο ανταγωνιστών, οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών να δημοσιεύουν τους ενιαίους όρους και προϋποθέσεις για τη διασύνδεση με τη φωνητική τηλεφωνία τους και τα δίκτυα που υπάρχουν στη διάθεση του κοινού, μαζί με τα σχετικά τιμολόγια και τα σημεία πρόσβασης για τη διασύνδεση, το αργότερο έξι μήνες πριν από την ημερομηνία που θα πραγματοποιηθεί η απελευθέρωση των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και της παροχής χωρητικότητας μετάδοσης για τις τηλεπικοινωνίες. Αυτές οι προσφερόμενες υπηρεσίες θα πρέπει να μην ενέχουν διακρίσεις και να είναι επαρκώς αδέσμευτες ώστε να επιτρέπουν στους νεοεισερχόμενους να αγοράζουν μόνο εκείνα τα στοιχεία από τα περιλαμβανόμενα στην προσφορά διασύνδεσης που έχουν πραγματικά ανάγκη. Επίσης, δεν πρέπει να γίνονται διακρίσεις με βάση την προέλευση των κλήσεων ή/και των δικτύων·

(14) επιπλέον, για να είναι δυνατός ο έλεγχος της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού όσον αφορά τη διασύνδεση, το σύστημα κοστολόγησης που εφαρμόζεται για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων θα πρέπει, κατά το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά, να προσδιορίζει σαφώς τα στοιχεία κόστους στα οποία βασίζεται η τιμολόγηση της διασύνδεσης και, συγκεκριμένα, για κάθε στοιχείο της προσφερόμενης διασύνδεσης να αναφέρεται η βάση υπολογισμού του εν λόγω στοιχείου κόστους, ώστε η τιμολόγηση αυτή να μην περιλαμβάνει άσχετα στοιχεία και, συγκεκριμένα, τη χρέωση της αρχικής σύνδεσης, τις δαπάνες μεταφοράς, το μερίδιο των δαπανών για την παροχή πρόσβασης με ίσους όρους και για τη φορητότητα του αριθμού κλήσης καθώς και τις δαπάνες για την τήρηση των ουσιωδών απαιτήσεων και, κατά περίπτωση, πρόσθετες δαπάνες για την κατανομή του καθαρού κόστους της καθολικής υπηρεσίας και, προσωρινά, για την αποκατάσταση ανισορροπιών στα τιμολόγια φωνητικής τηλεφωνίας. Αυτή η κοστολόγηση θα επιτρέψει περαιτέρω να διαπιστώνεται πότε οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών χρεώνουν τους μεγάλους χρήστες τους με μικρότερα ποσά σε σχέση με τους φορείς παροχής δικτύων φωνητικής τηλεφωνίας.

Η απουσία ταχείας, μη δαπανηρής και αποτελεσματικής διαδικασίας για την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν από τη διασύνδεση ώστε οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών να μην προκαλούν καθυστερήσεις ή να μη χρησιμοποιούν τους οικονομικούς πόρους τους για την αύξηση των δαπανών που συνεπάγεται η χρήση των μέσων προστασίας που προβλέπει η εθνική ή κοινοτική νομοθεσία, θα έδινε στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών τη δυνατότητα να διατηρήσουν τη δεσπόζουσα θέση τους. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν μια ειδική διαδικασία προσφυγής για τις διαφορές που προκύπτουν από τη διασύνδεση·

(15) η απαίτηση δημοσίευσης ενιαίων τιμών και όρων διασύνδεσης δεν θίγει την υποχρέωση των επιχειρήσεων που έχουν δεσπόζουσα θέση βάση του άρθρου 86 της συνθήκης για διαπραγμάτευση ιδιαίτερων ή ειδικώς προσαρμοσμένων συμφωνιών για ένα συγκεκριμένο συνδυασμό ή ιδιαίτερη χρήση μεμονωμένων εξαρτημάτων του τηλεφωνικού δικτύου δημόσιας μεταγωγής ή/και τη χορήγηση εκπτώσεων σε ορισμένους φορείς παροχής υπηρεσιών ή μεγάλους χρήστες, εφόσον είναι δικαιολογημένες και δεν συνεπάγονται διακρίσεις. Όλες οι εκπτώσεις κατά τη διασύνδεση θα πρέπει να είναι αντικειμενικά δικαιολογημένες και διαφανείς·

(16) η απαίτηση δημοσίευσης στερεότυπων όρων διασύνδεσης δεν θίγει την υποχρέωση της επιχείρησης που έχει δεσπόζουσα θέση βάσει του άρθρου 86 της συνθήκης να επιτρέπει στους φορείς εκμετάλλευσης από το δίκτυο των οποίων προέρχεται μια κλήση να διατηρήσουν την ευθύνη για την κατάρτιση του τιμολογίου και για τη δρομολόγηση της κίνησης των πελατών του μεταξύ του καλούντος και του καλουμένου μέχρι το σημείο διασύνδεσης της επιλογής του·

(17) ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν σήμερα να διατηρούν σε ισχύ αποκλειστικά δικαιώματα όσον αφορά την κατάρτιση και παροχή τηλεφωνικού καταλόγου και υπηρεσιών σχετικών πληροφοριών. Αυτά τα αποκλειστικά δικαιώματα χορηγούνται κατά κανόνα είτε στους οργανισμούς οι οποίοι κατέ-

χουν ήδη δεσπόζουσα θέση στην παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας είτε σε μία από τις θυγατρικές τους. Σε μία τέτοια περίπτωση, τα δικαιώματα αυτά συνεπάγονται επέκταση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν οι εν λόγω οργανισμοί και ως εκ τούτου την ενίσχυσή της, πράγμα το οποίο σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνιστά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης αντίθετη προς το άρθρο 86 της συνθήκης. Τα αποκλειστικά δικαιώματα που παρέχονται στον τομέα των υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου είναι, συνεπώς, ασυμβίβαστα με το άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 της συνθήκης. Τα αποκλειστικά αυτά δικαιώματα, κατά συνέπεια, πρέπει να καταργηθούν·

(18) οι πληροφορίες καταλόγου αποτελούν ένα βασικό μέσο για την πρόσβαση στις τηλεφωνικές υπηρεσίες. Για να εξασφαλιστεί η παροχή πληροφοριών καταλόγου στους συνδρομητές όλων των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών καταλόγου στο ευρύ κοινό στα πλαίσια ατομικών και γενικών αδειών.

Η εν λόγω υποχρέωση, πάντως, δεν θα πρέπει να περιορίζει την παροχή των εν λόγω πληροφοριών με νέα τεχνολογικά μέσα ούτε τη σύνταξη ειδικευμένων ή/και περιφερειακών και τοπικών καταλόγων κατά παράβαση του άρθρου 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) της συνθήκης·

(19) σε περίπτωση που η παροχή καθολικής υπηρεσίας δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με ζημία ή χωρίς να τηρούνται τα συνήθη εμπορικά κριτήρια κόστους, μπορούν να εφαρμοστούν διάφορα συστήματα χρηματοδότησης για την εξασφάλιση της παροχής καθολικής υπηρεσίας. Ωστόσο, η ανάπτυξη πραγματικού ανταγωνισμού εντός της προθεσμίας που προβλέπεται για την πλήρη απελευθέρωση θα καθυστερήσει σημαντικά εάν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν σύστημα χρηματοδότησης που επιβαρύνει δυσανάλογα τους νεοεισερχόμενους στην αγορά ή καθορίζουν το επίπεδο της επιβάρυνσης αυτής καθ' υπέρβαση του αναγκαίου για τη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας.

Τα καθεστώτα χρηματοδότησης που επιβαρύνουν δυσανάλογα τις νεοεισερχόμενες στη αγορά επιχειρήσεις και που, ως εκ τούτου, εμποδίζουν την απειλή της δεσπόζουσας θέσης των οργανισμών τηλεπικοινωνιών από τον ανταγωνισμό μετά την απελευθέρωση της φωνητικής τηλεφωνίας, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στους οργανισμούς αυτούς να κατοχυρώσουν τη δεσπόζουσα θέση τους, θα αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 90 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 της συνθήκης. Ανεξάρτητα από το καθεστώς χρηματοδότησης που θα αποφασίσουν να εφαρμόσουν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε μόνο οι φορείς παροχής δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων να συνεισφέρουν στην παροχή ή/και τη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας εναρμονισμένης στο πλαίσιο της παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) και η μέθοδος κατανομής μεταξύ τους να βασίζεται σε αντικειμενικά και μη εισάγοντα διακρίσεις κριτήρια και να είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας. Η αρχή αυτή, δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να απαλλάσσουν τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις που δεν έχουν ακόμη εξασφαλίσει κάποια σημαντική παρουσία στην αγορά.

Επιπλέον, με τους υιοθετούμενους μηχανισμούς χρηματοδότησης θα πρέπει να επιδιώκεται η συνεισφορά των παραγόντων της αγοράς στη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας και όχι άλλων υπηρεσιών που δεν συνδέονται άμεσα με την παροχή καθολικής υπηρεσίας·

(20) όσον αφορά τη διάρθρωση του κόστους της φωνητικής τηλεφωνίας πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ αρχικής σύνδεσης, μηνιαίας μίσθωσης, τοπικών, περιφερειακών και υπεραστικών κλήσεων. Η τιμολογιακή διάρθρωση των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας που παρέχουν οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθεί επί του παρόντος να μην ευθυγραμμίζεται με το κόστος. Οι υπηρεσίες όσον αφορά ορισμένες κατηγορίες κλήσεων παρέχονται με ζημία και επιδοτούνται σταυροειδώς από τα κέρδη που προέρχονται από άλλες κατηγορίες. Ωστόσο η τεχνητή διατήρηση χαμηλών τιμών παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι οι δυνάμει ανταγωνιστές δεν έχουν κίνητρα να εισέλθουν στο σχετικό τμήμα της αγοράς φωνητικής τηλεφωνίας, και είναι αντίθετη προς το άρθρο 86 της συνθήκης, εφόσον δεν δικαιολογείται βάσει του άρθρου 90 παράγραφος 2 της συνθήκης όσον αφορά ορισμένους τελικούς χρήστες ή ομάδες τελικών χρηστών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξαλείψουν σταδιακά, το ταχύτερο δυνατόν, όλους τους αδικαιολόγητους περιορισμούς στην προοδευτική αναπροσαρμογή των τιμολογίων από τους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών και ιδίως όσους εμποδίζουν την προσαρμογή των τελών που δεν προσδιορίζονται από τις δαπάνες και αυξάνουν το κόστος της παροχής καθολικής υπηρεσίας. Εφόσον αυτό δικαιολογείται, το μέρος των καθαρών δαπανών που καλύπτεται ανεπαρκώς από την τιμολογιακή διάρθρωση μπορεί να ανακατανέμεται μεταξύ όλων των μερών, χωρίς διακρίσεις και με διαφάνεια·

(21) δεδομένου ότι, λόγω της αναπροσαρμογής των τιμολογίων, οι τηλεφωνικές υπηρεσίες μπορεί να είναι βραχυπρόθεσμα λιγότερο προσιτές για ορισμένες κατηγορίες χρηστών, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ειδικές διατάξεις για τον περιορισμό των επιπτώσεων της αναπροσαρμογής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι τηλεφωνικές υπηρεσίες θα παραμείνουν προσιτές κατά τη μεταβατική περίοδο, ενώ οι φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών θα μπορούν να συνεχίσουν τη διαδικασία αναπροσαρμογής. Αυτό θα είναι σύμφωνο και με τη δήλωση της Επιτροπής σχετικά με το ψήφισμα του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία [1], όπου αναφέρεται ότι πρέπει να υπάρχουν σε όλη την επικράτεια λογικές και προσιτές τιμές για την αρχική σύνδεση, τη συνδρομή, την περιοδική μίσθωση, την πρόσβαση και χρήση της υπηρεσίας·

[1] ΕΕ αριθ. C 48 της 16. 2. 1994, σ. 8.

(22) εφόσον τα κράτη μέλη αναθέτουν την εφαρμογή του συστήματος χρηματοδότησης της καθολικής υπηρεσίας στον οργανισμό τηλεπικοινωνιών τους με το δικαίωμα να παρακρατά ένα μέρος των σχετικών συνεισφορών από τους ανταγωνιστές του, ο τελευταίος θα τείνει να χρεώνει μεγαλύτερα ποσά απ' όσα δικαιολογούνται, εάν τα κράτη μέλη δεν μεριμνούν ώστε το ποσό που χρεώνεται για τη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας να αναφέρεται χωριστά και ρητά σε σχέση με τις δαπάνες διασύνδεσης (σύνδεση και μεταφορά). Επιπλέον, ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς, ενώ παράλληλα θα πρέπει να προβλεφθούν αποτελεσματικές διαδικασίες απευθείας προσφυγής σε ένα ανεξάρτητο όργανο για τη ρύθμιση των διαφορών που προκύπτουν ως προς τα καταβαλλόμενα ποσά, με την επιφύλαξη και των άλλων μέσων προστασίας που προβλέπει το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει την κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη μετά πάροδο πέντε ετών από το πλήρες άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό, για να βεβαιωθεί ότι αυτά τα συστήματα χρηματοδότησης δεν οδηγούν σε καταστάσεις που είναι ασυμβίβαστες με το κοινοτικό δίκαιο·

(23) οι φορείς παροχής δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις διελεύσεις διαμέσου δημόσιων και ιδιωτικών ιδιοκτησιών για την τοποθέτηση εγκαταστάσεων που χρειάζονται για τη σύνδεση των τελικών χρηστών. Οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών σε πολλά κράτη μέλη διαθέτουν εκ του νόμου προνόμια για την εγκατάσταση του δικτύου τους σε δημόσια και ιδιωτικά ακίνητα είτε δωρεάν είτε με την καταβολή ενός ποσού για την κάλυψη άπλως των προκληθεισών δαπανών. Εάν τα κράτη μέλη δεν παρέχουν ανάλογες δυνατότητες στις επιχειρήσεις που αποκτούν άδειες για την εγκατάσταση των δικτύων τους, αυτό θα οδηγούσε σε καθυστερήσεις και σε ορισμένες περιπτώσεις στη διατήρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων εκ μέρους του οργανισμού τηλεπικοινωνιών.

Επιπλέον, το άρθρο 90 σε συνδυασμό με το άρθρο 59 της συνθήκης επιβάλλει στα κράτη μέλη να μην προβαίνουν σε διακρίσεις έναντι των νεοεισερχομένων επιχειρήσεων, οι οποίες κατά κανόνα προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, σε σύγκριση με τους εθνικούς οργανισμούς τηλεπικοινωνιών τους και τις άλλες εγχώριες επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται δικαιώματα διέλευσης για τη σύνδεση των τηλεπικοινωνιακών τους δικτύων.

Στις περιπτώσεις που η χορήγηση ανάλογων δικαιωμάτων διέλευσης στις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν δική τους υποδομή είναι αντίθετη προς τις ουσιώδεις απαιτήσεις, και ιδιαίτερα όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος ή πολεοδομικούς ή χωροταξικούς στόχους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν τουλάχιστον, εφόσον είναι δυνατόν από τεχνική άποψη, την πρόσβαση των επιχειρήσεων αυτών με εύλογους όρους στους υφισταμένους αγωγούς ή πυλώνες που έχει εγκαταστήσει βάσει δικαιωμάτων διέλευσης ο οργανισμός τηλεπικοινωνιών, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εγκατάσταση των δικτύων τους. Εφόσον δεν ληφθούν τα σχετικά μέτρα, οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών θα οδηγηθούν σε περιορισμό της πρόσβασης των ανταγωνιστών τους σ' αυτές τις βασικές διευκολύνσεις και σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης τους. Η παράλειψη λήψης των εν λόγω μέτρων θα ήταν, ως εκ τούτου, αντίθετη προς το άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 της συνθήκης.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 86 της συνθήκης, όλοι οι δημόσιοι φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών δικτύων που διαθέτουν βασικούς πόρους για τους οποίους οι ανταγωνιστές δεν έχουν εναλλακτικές οικονομικές δυνατότητες παρέχουν ανοικτή και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στους πόρους αυτούς.

(24) η κατάργηση των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων στις αγορές τηλεπικοινωνιών θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις που διαθέτουν ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα σε άλλους τομείς εκτός των τηλεπικοινωνιών να εισέλθουν στις εν λόγω αγορές. Για να καταστεί δυνατός ο έλεγχος, βάσει των ισχυόντων κανόνων της συνθήκης, των ενδεχόμενων αντίθετων προς τους κανόνες ανταγωνισμού σταυροειδών επιδοτήσεων μεταξύ, αφενός, των κλάδων στους οποίους οι φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή τηλεπικοινωνιακής υποδομής διαθέτουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα και, αφετέρου, των δραστηριοτήτων τους ως φορέων παροχής τηλεπικοινωνιών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση διαφάνειας όσον αφορά τη χρήση πόρων που προέρχονται από τις εν λόγω προστατευόμενες δραστηριότητες για την είσοδο στην απελευθερωμένη αγορά των τηλεπικοινωνιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαιτούν τουλάχιστον από τις εν λόγω επιχειρήσεις, μόλις εξασφαλίσουν ένα σημαντικό κύκλο εργασιών στη σχετική αγορά τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή/και παροχής υποδομής, να τηρούν χωριστές λογιστικές καταστάσεις, μεταξύ άλλων, για τις δαπάνες και τα έσοδα που προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών βάσει ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων και υπό συνθήκες ανταγωνισμού. Προς το παρόν, ως σημαντικός κύκλος εργασιών θα μπορούσε να θεωρηθεί αυτός ο οποίος υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια Ecu·

(25) στα περισσότερα κράτη μέλη εξακολουθούν σήμερα να ισχύουν αποκλειστικά δικαιώματα και για την παροχή της τηλεπικοινωνιακής υποδομής που είναι αναγκαία για τις διάφορες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών εκτός της φωνητικής τηλεφωνίας.

Σύμφωνα με την οδηγία 92/44/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών να διαθέτουν ορισμένες κατηγορίες μισθωμένων γραμμών σε όλους τους φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Ωστόσο, η οδηγία προβλέπει μόνο την προσφορά ενός συνόλου μισθωμένων γραμμών με εναρμονισμένα τεχνικά χαρακτη-

ριστικά μέχρις ενός ορισμένου εύρους ζώνης. Οι επιχειρήσεις που χρειάζονται μεγαλύτερο εύρος ζώνης για την παροχή υπηρεσιών που βασίζονται σε νέες τεχνολογίες υψηλών ταχυτήτων, όπως η SDH (Synchronous Digital Hierarchy), έχουν διαμαρτυρηθεί επειδή οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στη ζήτηση αυτή, ενώ εάν δεν υπήρχαν τα ισχύοντα αποκλειστικά δικαιώματα, θα μπορούσε να καλυφθεί από τα δίκτυα οπτικών ινών άλλων δυνητικών φορέων παροχής τηλεπικοινωνιακής υποδομής. Συνεπώς, η διατήρηση των δικαιωμάτων αυτών καθυστερεί την ανάπτυξη νέων προηγμένων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και ως εκ τούτου περιορίζει την τεχνολογική πρόοδο εις βάρος των χρηστών, γεγονός που αντιβαίνει στο άρθρο 90 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 86 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) της συνθήκης·

(26) δεδομένου ότι η κατάργηση των εν λόγω δικαιωμάτων θα αφορά κυρίως υπηρεσίες οι οποίες δεν παρέχονται ακόμη και δεν αφορά τη φωνητική τηλεφωνία, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια πηγή εσόδων των οργανισμών αυτών, δεν θα αποσταθεροποιήσει τη χρηματοοικονομική κατάσταση των οργανισμών τηλεπικοινωνιών. Κατά συνέπεια, δεν δικαιολογείται η διατήρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων για την εγκατάσταση και χρήση υποδομής δικτύου για άλλες υπηρεσίες εκτός της φωνητικής τηλεφωνίας. Συγκεκριμένα τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν από την 1η Ιουλίου 1996 την κατάργηση όλων των περιορισμών στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών εκτός της φωνητικής τηλεφωνίας μέσω δικτύων που εγκαθιστά ο φορέας παροχής των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, στη χρήση της υποδομής που παρέχουν τρίτοι και στην από κοινού χρήση των δικτύων, των λοιπών εγκαταστάσεων και γηπέδων.

Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα της κατάστασης που επικρατεί στα κράτη μέλη με λιγότερο ανεπτυγμένα δίκτυα, και στα κράτη μέλη με πολύ μικρά δίκτυα η Επιτροπή θα χορηγήσει, εφόσον της ζητηθεί, πρόσθετες μεταβατικές περιόδους·

(27) ενώ με την οδηγία 95/51/ΕΚ καταργήθηκαν όλοι οι περιορισμοί στην παροχή ελευθερωμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω των καλωδιακών τηλεοπτικών δικτύων, ορισμένα κράτη μέλη διατηρούν ακόμη περιορισμούς στη χρήση των δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων για την παροχή χωρητικότητας καλωδιακής τηλεόρασης. Η Επιτροπή θα εκτιμήσει την κατάσταση που δημιουργείται με τους περιορισμούς αυτούς υπό το πρίσμα των στόχων της παρούσας οδηγίας μόλις οι αγορές των τηλεπικοινωνιών προσεγγίσουν την πλήρη ελευθέρωσή τους·

(28) η κατάργηση όλων των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων που περιορίζουν την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και των σχετικών δικτύων από επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Κοινότητα δεν έχει σχέση με τον προσδιορισμό ή την προέλευση των σχετικών επικοινωνιών.

Ωστόσο, η οδηγία 90/388/ΕΟΚ δεν εμποδίζει τη λήψη μέτρων έναντι των επιχειρήσεων οι οποίες δεν είναι εγκατεστημένες στην Κοινότητα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και τις υφιστάμενες διεθνείς υποχρεώσεις, ώστε να εξασφαλιστεί ανάλογη μεταχείριση των υπηκόων των κρατών μελών σε τρίτες χώρες. Οι επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα πρέπει να έχουν αποτελεσματική και ανάλογη πρόσβαση στις αγορές τρίτων χωρών και να τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης σε τρίτες χώρες με αυτήν που παρέχεται από το κοινοτικό πλαίσιο στις επιχειρήσεις που ανήκουν ή ελέγχονται από υπηκόους των εν λόγω τρίτων χωρών. Οι διαπραγματεύσεις για τις τηλεπικοινωνίες στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου θα πρέπει να καταλήξουν σε μια ισόρροπη πολυμερή συμφωνία που εξασφαλίζει στους φορείς της Κοινότητας πραγματική και ανάλογη πρόσβαση στις τρίτες χώρες·

(29) η διαδικασία πλήρους ανοίγματος των αγορών τηλεπικοινωνιών στον ανταγωνισμό θέτει σημαντικά ζητήματα στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης, τα οποία αναφέρονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις διαβουλεύσεις επί της Πράσινης Βίβλου για την απελευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης της 3ης Μαΐου 1995.

Ακολουθώντας πάντοτε μια οριζόντια πολιτική, θα πρέπει τώρα να γίνουν προσπάθειες για τη στήριξη της διαδικασίας μετάβασης σε ένα πλήρως απελευθερωμένο τηλεπικοινωνιακό περιβάλλον· την ευθύνη για τη λήψη των σχετικών μέτρων έχουν κυρίως τα κράτη μέλη, αν και οι κοινοτικές θεσμικές δομές, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, θα πρέπει να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο. Με τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες της, η Κοινότητα θα πρέπει να συμβάλει στην προσαρμογή και την επανεκπαίδευση των εργαζομένων των οποίων οι παραδοσιακές δραστηριότητες ενδέχεται να εξαφανισθούν κατά τη διαδικασία αναδιάρθρωσης του κλάδου·

(30) η καθιέρωση διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τη χορήγηση αδειών, τη διασύνδεση, την καθολική υπηρεσία, την αριθμοδότηση και τα δικαιώματα διέλευσης δεν θίγει την εναρμόνιση των εν λόγω διαδικασιών με κατάλληλες νομοθετικές πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και ιδίως στα πλαίσια της ΟΝΡ. Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει όσα μέτρα θεωρεί πρόσφορα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης των πράξεων αυτών με την παρούσα οδηγία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 90/388/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

i) η τέταρτη περίπτωση της παραγράφου 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«— "δημόσιο δίκτυο τηλεπικοινωνιών" δίκτυο τηλεπικοινωνιών που χρησιμοποιείται μεταξύ άλλων για την παροχή δημόσιων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών,

— "δημόσιες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες", τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό»,

ii) η δέκατη πέμπτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«— "ουσιώδεις απαιτήσεις", οι λόγοι κοινού συμφέροντος και μη οικονομικού χαρακτήρα, βάσει των οποίων το κράτος μέλος μπορεί να επιβάλει όρους στην εγκατάσταση ή/και λειτουργία των τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Οι λόγοι αυτοί είναι η ασφάλεια της λειτουργίας του δικτύου, η διατήρηση της ακεραιότητάς του και, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, η εναλλαξιμότητα των υπηρεσιών, η προστασία των δεδομένων, η προστασία του περιβάλλοντος και πολεοδομικοί και χωροταξικοί στόχοι, καθώς και η αποτελεσματική χρήση του φάσματος συχνοτήτων και η αποφυγή επιζήμιας παρεμβολής μεταξύ ραδιοτηλεπικοινωνιακών συστημάτων και άλλων διαστημικών ή επίγειων τεχνικών συστημάτων.

Η προστασία των δεδομένων μπορεί να περιλαμβάνει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που μεταδίδονται ή αποθηκεύονται καθώς και την προστασία της ιδιωτικής ζωής,»,

iii) προστίθενται οι ακόλουθες νέες περιπτώσεις:

«— "δίκτυο τηλεπικοινωνιών", ο εξοπλισμός μετάδοσης και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός μεταγωγής και άλλοι πόροι που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων μεταξύ συγκεκριμένων τερματικών σημείων, ενσύρματα, με ραδιοσήματα, με οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα,

— "διασύνδεση", υλική και λογική σύνδεση των τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων των οργανισμών που παρέχουν τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή/και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, που επιτρέπει στους χρήστες ενός οργανισμού να επικοινωνούν με τους χρήστες του ιδίου ή άλλου οργανισμού ή να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες που παρέχουν τρίτοι οργανισμοί.»·

β) η παράγραφος 2 απαλείφεται.

2. Το άρθρο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 2*

1. Τα κράτη μέλη καταργούν όλα τα μέτρα βάσει των οποίων χορηγούνται:

α) αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της εγκατάστασης και της παροχής των δικτύων τηλεπικοινωνιών που απαιτούνται για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ή

β) ειδικά δικαιώματα τα οποία περιορίζουν σε δύο ή περισσότερες τις επιχειρήσεις στις οποίες επιτρέπεται να παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες να εγκαθιστούν ή να παρέχουν ή δίκτυα του είδους αυτού, βάσει κριτηρίων που δεν είναι αντικειμενικά και δεν βασίζονται στις αρχές της αναλογικότητας και της μη διακρίσεως ή

γ) ειδικά δικαιώματα τα οποία χορηγούνται βάσει κριτηρίων που δεν είναι αντικειμενικά και δεν βασίζονται στις αρχές της αναλογικότητας και της μη διακρίσεως, σε διάφορες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις για την παροχή των εν λόγω τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή την εγκατάσταση ή την παροχή δικτύων.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζεται σε οποιαδήποτε επιχείρηση το δικαίωμα παροχής της τηλεπικοινωνιακής υπηρεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή εγκατάστασης ή παροχής δικτύου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998 όσον αφορά τη φωνητική τηλεφωνία και την εγκατάσταση και παροχή δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων, με την επιφύλαξη του άρθρου 3γ και του άρθρου 4 τρίτο εδάφιο.

Τα κράτη μέλη, ωστόσο, εξασφαλίζουν την κατάργηση το αργότερο μέχρι την 1η Ιουλίου 1996, όλων των υπολοίπων περιορισμών στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών εκτός της φωνητικής τηλεφωνίας μέσω δικτύων που εγκαθιστά ο φορέας παροχής των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, στη χρήση της υποδομής που παρέχουν τρίτοι και στην από κοινού χρήση των δικτύων, των λοιπών εγκαταστάσεων και γηπέδων· εξασφαλίζουν επίσης την κοινοποίηση των αντίστοιχων μέτρων στην Επιτροπή μέχρι την προαναφερθείσα ημερομηνία.

Όσον αφορά τις ημερομηνίες που προβλέπονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, καθώς και στο άρθρο 3 και στο άρθρο 4α παράγραφος 2, στα κράτη μέλη με λιγότερο ανεπτυγμένα δίκτυα χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως, πρόσθετη μεταβατική περίοδος

πέντε ετών κατ' ανώτατο όριο, και στα κράτη μέλη με πολύ μικρά δίκτυα χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως, πρόσθετη μεταβατική περίοδος, δύο ετών κατ' ανώτατο όριο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να προβούν στις αναγκαίες διαρθρωτικές προσαρμογές. Στη σχετική αίτηση πρέπει να περιλαμβάνεται λεπτομερής περιγραφή των σχεδιαζόμενων προσαρμογών και ακριβές χρονοδιάγραμμα για την πραγματοποίησή τους. Οι εν λόγω πληροφορίες θα διατίθενται σε κάθε ενδιαφερόμενο, κατόπιν αιτήσεώς του, λαμβάνοντας υπόψη τα έννομα συμφέροντα των επιχειρήσεων για την προστασία των επιχειρησιακών απορρήτων τους.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή για την εγκατάσταση ή παροχή τηλεπικοινωνιακών-δικτύων απαιτείται η κατοχή ειδικής ή γενικής άδειας ή η υποβολή δήλωσης με σκοπό τη συμμόρφωση με τις ουσιώδεις απαιτήσεις, μεριμνούν ώστε οι σχετικοί όροι που επιβάλλονται να είναι αντικειμενικοί, αναλογικοί και διαφανείς, να μην εισάγουν διακρίσεις, η δε ενδεχόμενη άρνηση χορήγησης άδειας να είναι αιτιολογημένη και, στην περίπτωση αυτή, να προβλέπεται διαδικασία προσφυγής.

Για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών εκτός της φωνητικής τηλεφωνίας, της εγκατάστασης και της παροχής δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών και άλλων δικτύων τηλεπικοινωνιών που περιλαμβάνουν τη χρήση ραδιοσυχνοτήτων, μπορεί να επιβληθεί μόνο η διαδικασία χορήγησης γενικής άδειας ή υποβολής δήλωσης.

4. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα κριτήρια στα οποία βασίζονται οι διαδικασίες χορήγησης ειδικών ή γενικών αδειών και υποβολής δηλώσεων μαζί με τους σχετικούς όρους.

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε σχέδιο καθιέρωσης νέων διαδικασιών χορήγησης ειδικών και γενικών αδειών και υποβολής δηλώσεων ή για τη μεταβολή των υφισταμένων.»

3. Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 3

Όσον αφορά τη φωνητική τηλεφωνία και την παροχή δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών, τα κράτη μέλη, το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1997, γνωστοποιούν στην Επιτροπή προτού θέσουν σε εφαρμογή, κάθε διαδικασία χορήγησης αδειών ή υποβολής δηλώσεων η οποία αποσκοπεί στην τήρηση:

— είτε των ουσιωδών απαιτήσεων,

— είτε των εμπορικών ρυθμίσεων που αφορούν τις προϋποθέσεις σταθερότητας, δυνατότητας παροχής και ποιότητας των υπηρεσιών,

— είτε των υποχρεώσεων χρηματοδότησης της καθολικής υπηρεσίας σύμφωνα με τις αρχές που εκτίθενται στο άρθρο 4γ.

Στις προϋποθέσεις σχετικά με τη δυνατότητα παροχής των υπηρεσιών μπορεί να περιλαμβάνεται η εξασφάλιση πρόσβασης στη βάση δεδομένων των πελατών που είναι αναγκαία για την παροχή πληροφοριών γενικού τηλεφωνικού καταλόγου.

Το σύνολο των όρων αυτών θα αποτελεί συγγραφή υποχρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό και πρέπει να είναι αντικειμενικοί, διαφανείς, αναλογικοί και να μην εισάγουν διακρίσεις.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν τον αριθμό των αδειών που χορηγούν μόνο εφόσον ο περιορισμός αυτός συνδέεται με την έλλειψη διαθέσιμου φάσματος συχνοτήτων και δικαιολογείται βάσει της αρχής της αναλογικότητας.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη δημοσίευση, το αργότερο μέχρι την 1η Ιουλίου 1997, των διαδικασιών χορήγησης άδειας ή υποβολής δήλωσης για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών. Η Επιτροπή εξακριβώνει κατά πόσον τα σχέδια αυτά συμβιβάζονται με τη συνθήκη, προτού τεθούν σε εφαρμογή.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταγωγής δεδομένων κατά δέσμες ή μέσω κυκλωμάτων, τα κράτη μέλη καταργούν τις συγγραφές υποχρεώσεων που έχουν θεσπίσει για την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό. Μπορούν να αντικαταστήσουν τις συγγραφές αυτές με τη δήλωση ή τη γενική άδεια που αναφέρονται στο άρθρο 2.»

4. Στο άρθρο 3β προστίθεται το ακόλουθο νέο εδάφιο:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διάθεση των κατάλληλων αριθμών κλήσεως για όλες τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες πριν από την 1η Ιουλίου 1997. Μεριμνούν ώστε οι αριθμοί κλήσεως να κατανέμονται αντικειμενικά, χωρίς διακρίσεις, αναλογικά και με διαφάνεια, και ιδιαίτερα με βάση διαδικασίες ατομικής αίτησης.»

5. Το άρθρο 4 πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εφόσον τα κράτη μέλη διατηρούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή και λειτουργία των δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών σταθερής ζεύξης, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου οι ισχύοντες όροι προσπέλασης στα δίκτυα αυτά να καθίστανται γνωστοί στο κοινό, να είναι αντικειμενικοί και να μην επιφέρουν διακρίσεις.»

6. Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα νέα άρθρα 4α έως 4δ:

«Άρθρο 4α

1. Με την επιφύλαξη της μελλοντικής εναρμόνισης των εθνικών συστημάτων διασύνδεσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στα πλαίσια της ΟΝΡ, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών να παρέχουν διασύνδεση με τις υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας τους και τα δημόσια τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μεταγωγής τους στις άλλες επιχειρήσεις στις οποίες έχει δοθεί άδεια για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ή δικτύων, χωρίς διακρίσεις, αναλογικά και με διαφανείς όρους, και με αντικειμενικά κριτήρια.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ιδίως ώστε οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών να δημοσιεύσουν, το αργότερο μέχρι την 1η Ιουλίου 1997, τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη διασύνδεση με τα βασικά λειτουργικά εξαρτήματα των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας τους και των δημόσιων τηλεπικοινωνιακών τους δικτύων μεταγωγής, περιλαμβανομένων των σημείων διασύνδεσης και της διεπαφής που προσφέρουν ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς.

3. Περαιτέρω τα κράτη μέλη δεν εμποδίζουν τους οργανισμούς που παρέχουν τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή/και υπηρεσίες, εφόσον τα ζητούν, να διαπραγματεύονται συμφωνίες διασύνδεσης με τους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών για την πρόσβαση στα δημόσια τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μεταγωγής όσον αφορά την ειδική πρόσβαση στο δίκτυο ή/και τους όρους που ανταποκρίνονται στις ειδικές τους ανάγκες.

Εάν οι εμπορικές διαπραγματεύσεις δεν καταλήξουν σε συμφωνία μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, τα κράτη μέλη, εφόσον το ζητήσει ένα από τα μέρη και εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, λαμβάνουν αιτιολογημένη απόφαση η οποία προβλέπει τους αναγκαίους λειτουργικούς και οικονομικούς όρους και απαιτήσεις για την εν λόγω διασύνδεση, με την επιφύλαξη των άλλων μέσων προσφυγής που υπάρχουν βάσει του ισχύοντος εθνικού ή κοινοτικού δικαίου.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το σύστημα κοστολόγησης που εφαρμόζεται από τους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων, προσδιορίζει τα στοιχεία κόστους στα οποία βασίζεται η τιμολόγηση της διασύνδεσης.

5. Τα μέτρα που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 4 εφαρμόζονται για διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η κατάργηση των ειδικών και αποκλειστικών δικαιωμάτων που χορηγούνται στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας. Η Επιτροπή, ωστόσο, θα επανεξετάσει το παρόν άρθρο, εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εκδώσουν οδηγία εναρμόνισης των όρων διασύνδεσης πριν από το τέλος της χρονικής αυτής περιόδου.

Άρθρο 4β

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την κατάργηση όλων των αποκλειστικών δικαιωμάτων όσον αφορά την εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών καταλόγου, που περιλαμβάνουν τόσο τη δημοσίευση καταλόγων όσο και την παροχή πληροφοριών καταλόγου, στην επικράτειά τους.

Άρθρο 4γ

Με την επιφύλαξη της εναρμόνισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στα πλαίσια της ΟΝΡ, κάθε εθνικό σύστημα για την κατανομή του καθαρού κόστους της παροχής καθολικής υπηρεσίας μεταξύ των οργανισμών τηλεπικοινωνιών και των άλλων οργανισμών είτε συνίσταται σε ένα σύστημα συμπληρωματικών επιβαρύνσεων είτε σε ένα φορέα χρηματοδότησης της καθολικής υπηρεσίας:

α) εφαρμόζεται μόνο στις επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα τηλεπικοινωνιών·

β) κατανέμει την αντίστοιχη επιβάρυνση σε κάθε επιχείρηση με αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τα εν λόγω συστήματα στην Επιτροπή προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο συμβιβάζονται με τη συνθήκη.

Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους οργανισμούς τηλεπικοινωνιών τους να αναπροσαρμόζουν τα τιμολόγιά τους λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες της αγοράς και την ανάγκη εξασφάλισης μιας καθολικής υπηρεσίας, και, ιδίως, τα κράτη μέλη τους επιτρέπουν να αναπροσαρμόζουν τα ισχύοντα τέλη που δεν ευθυγραμμίζονται με τις σχετικές δαπάνες και που αυξάνουν το κόστος παροχής της καθολικής υπηρεσίας, ώστε τα τιμολόγια να βασίζονται στο πραγματικό κόστος. Τα κράτη μέλη που δεν μπορούν να ολοκληρώσουν την αναπροσαρμογή αυτή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998, θα υποβάλουν έκθεση στην Επιτροπή για τη μελλοντική σταδιακή εξάλειψη των εναπομενουσών τιμολογιακών ανισορροπιών με σχετικό λεπτομερές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.

Εν πάση περιπτώσει, εντός τριών μηνών από την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση των όρων διασύνδεσης, η Επιτροπή θα εκτιμήσει κατά πόσον απαιτούνται περαιτέρω πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση της συνοχής των δύο οδηγιών και θα λάβει τα κάταλληλα μέτρα.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα επανεξετάσει το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2003 την κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη και θα εκτιμήσει ιδιαίτερα κατά πόσον τα συστήματα χρηματοδότησης που ισχύουν δεν περιορίζουν την πρόσβαση στις σχετικές αγορές. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα εξετάσει εάν υπάρχουν άλλες μέθοδοι και θα διατυπώσει σχετικές προτάσεις.

Άρθρο 4δ

Τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν σε διακρίσεις μεταξύ των φορέων παροχής δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών όσον αφορά τη χορήγηση δικαιωμάτων διέλευσης για την παροχή των εν λόγω δικτύων.

Εφόσον η χορήγηση πρόσθετων δικαιωμάτων διέλευσης σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να παράσχουν δημόσια δίκτυα τηλεπικοινωνιών δεν είναι δυνατή λόγω των ισχυουσών ουσιωδών απαιτήσεων, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πρόσβαση, με εύλογους όρους, στις εγκαταστάσεις που έχουν τοποθετηθεί βάσει δικαιωμάτων διέλευσης και οι οποίες δεν μπορούν να τοποθετηθούν εκ νέου.»

7. Στο άρθρο 7 πρώτο εδάφιο, πριν από τον όρο «εποπτεία» προστίθενται οι όροι «των αριθμών κλήσεως καθώς και».

8. Το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Στις διαδικασίες χορήγησης άδειας για την παροχή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνιών, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, στις περιπτώσεις χορήγησης της εν λόγω άδειας σε επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν επίσης ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα σε άλλους κλάδους εκτός των τηλεπικοινωνιών, οι επιχειρήσεις αυτές να τηρούν χωριστά λογιστικά στοιχεία όσον αφορά τις δραστηριότητές τους στον τομέα των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας ή/και δικτύων, αφενός, και τις άλλες δραστηριότητές τους, αφετέρου, εφόσον ο κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια Ecu στη σχετική αγορά τηλεπικοινωνιών.»

9. Το άρθρο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 9

Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή θα προβεί σε συνολική εκτίμηση της κατάστασης όσον αφορά τους εναπομένοντες περιορισμούς στη χρήση των δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων για την παροχή χωρητικότητας καλωδιακής τηλεόρασης.»

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, το αργότερο μέσα σε εννέα μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι τηρείται το άρθρο 1 σημεία 1 έως 8.

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υφιστάμενες υποχρεώσεις των κρατών μελών να κοινοποιήσουν τα μέτρα που έχουν λάβει για να συμμορφωθούν με τις οδηγίες 90/388/ΕΟΚ, 94/46/ΕΚ και 96/2/ΕΚ έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, 8 Αυγούστου 1995 και 15 Νοεμβρίου 1996, αντίστοιχα.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.*

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 13 Μαρτίου 1996.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής